

Den Haag, 25 april 2019

Hierbij bied ik de reactie aan op het verzoek van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van 11 april 2019 om een reactie op een burgerbrief over de detentie van een Nederlandse in Turkije. De burgerbrief stelt de detentie van een Nederlandse vrouw en haar vijf maanden oude baby in Turkije aan de orde.

U verzoekt mij om informatie over de situatie van betrokkenen, maar ook van andere Nederlandse staatsburgers die zijn gedetineerd in Turkije, en daarbij aan te geven op welke wijze ik deze situatie aan de orde stel bij mijn Turkse ambtsgenoot en welke stappen het kabinet verder onderneemt om de situatie van deze Nederlanders te verbeteren.

Momenteel zijn er bij het Ministerie van Buitenlandse Zaken 77 Nederlanders in Turkse detentie geregistreerd. Ongeveer 10% van deze groep is gearresteerd op Turkse verdenking van delicten met terroristisch karakter, de rest in verband met strafrechtelijke aanklachten, vooral drugsgelateerd.

Op grond van internationaal recht mag Nederland aan zijn gedetineerde onderdanen in het buitenland die daar prijs op stellen consulaire bijstand verlenen. Alle Nederlanders in Turkije met een consulaire hulpvraag kunnen dus bijstand verzoeken van de Nederlandse ambassade in Ankara of het consulaat-generaal in Istanboel. In Turkije krijgen gedetineerden normaal gesproken consulaire bijstand in de vorm van persoonlijke bezoeken (ongeveer twee per jaar) van een consulaire medewerker van de ambassade in Ankara of het consulaat-generaal in Istanboel of van honorair consuls van Nederland in Turkije. Dit is ook om de detentieomstandigheden, inclusief de medische situatie, te monitoren. Daarnaast wordt eveneens informatie verleend over het belang van adequate juridische bijstand, en indien gewenst een informatief overzicht verstrekt van advocaten met goede naam. Ten slotte ontvangen gedetineerden een maandelijks gift van dertig euro.

In alle gevallen van gedetineerde Nederlanders die onder de aandacht komen van de ambassade of het consulaat-generaal, wordt een informatiepakket verstuurd aan de gedetineerde waarin ook een formulier zit met het verzoek aan te geven of een consulaire bezoek gewenst is. Als de gedetineerde aangeeft daar prijs op te stellen, wordt deze bezocht.

Bij bipatride personen die ook de Turkse nationaliteit bezitten, kan het voorkomen dat Nederland niet op de hoogte wordt gesteld van hun arrestatie en geen consulaire bijstand kan verlenen. Zoals opgenomen in de Staat van het Consulaire van 7 december 2018 (Kamerstuk 35 000 V, nr. 51) stelt Nederland zich op het standpunt dat het consulaire bijstand moet kunnen verlenen aan bipatride burgers. Dit is in de praktijk niet altijd mogelijk, en daar waar in het gastland obstakels bestaan voor consulaire bijstand zal Nederland via stille diplomatie en vanuit humanitair perspectief trachten de bijstand te bieden die gezien de omstandigheden mogelijk is. Op dit moment zijn er enkele gevallen bekend van bipatride burgers in Turkije waartoe nu geen toegang mogelijk is. Nederland vraagt bij herhaling aandacht voor die gevallen bij de Turkse autoriteiten en monitort voor zover mogelijk de ontwikkelingen in die gevallen.

Nederland kan zich zoals bekend niet mengen in de rechtsgang in Turkije, maar kan wel in voorkomende gevallen de rechtsgang met nauwe aandacht volgen. Als er signalen zijn dat er sprake is van een schending van internationaal recht dan kan Nederland hiervoor aandacht vragen.

Wat de situatie van de recent gedetineerde vrouw betreft, kan ik u melden dat door ambassade Ankara is aangedrongen bij de Turkse autoriteiten op het zo snel mogelijk laten plaatsvinden van een bezoek van medewerkers van het consulaat-generaal. Dit bezoek vond plaats op 10 april jl. Ook heb ik persoonlijk bij mijn Turkse ambtgenoot aangedrongen op een snel bezoek van familieleden. Deze heeft daaraan een spoedig vervolg gegeven zodat dit bezoek op 15 april jl. kon plaatsvinden.

Uit het bezoek van medewerkers van het consulaat-generaal blijkt dat moeder en baby toegang hebben tot medische zorg in de gevangenis en het naar omstandigheden goed maken. Om humanitaire redenen zullen regelmatige bezoeken door het consulaat-generaal worden aangevraagd bij de Turkse autoriteiten. Ook zal de rechtsgang oplettend worden gevolgd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
S.A. Blok